

Raport uproszczony nr 3
zawierający informacje o ptakach wędrownych
zebrane w trakcie liczeń transektowych
ZAKRES: PODSUMOWANIE SEZONU MIGRACJI JESIENNEJ (lipiec-listopad)

Monitoring został wykonany w ramach kontynuacji monitoringu na podstawie założeń projektu LIFE+ "Ochrona siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej" (WislaWarszawska.pl), zgodnie z umową ZMW/46/2014/E4/IZ/L+

Autor:
Marek Elas

Warszawa, grudzień 2014

Projekt "Ochrona siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej" otrzymał dofinansowanie z instrumentu Finansowego LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Projekt "Ochrona siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej" otrzymał dofinansowanie z instrumentu Finansowego LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Metodyka

Liczenia przeprowadzono zgodnie z metodyką zaproponowaną w Planie Monitoringu dla projektu Life+ wislawarszawska.pl. Badania obejmowały regularne kontrole piesze.

Terminy kontroli

Przeprowadzono 14 pieszych kontroli całego obszaru badań. Kontrole zostały wykonane w następujących dniach:

Tabela. 1. Terminy kontroli od lipca do listopada

L.p	Data	Odcinek km
1	9 lipca	487 - 538
2	23 lipca	487 - 538
3	5 sierpnia	487 - 538
4	14 sierpnia	487 - 538
5	25 sierpnia	487 - 538
6	5 września	487 - 538
7	15 września	487 - 538
8	25 września	487 - 538
9	5 października	487 - 538
10	15 października	487 - 538
11	25 października	487 - 538
12	5 listopada	487 - 538
13	15 listopada	487 - 538
14	25 listopada	487 - 538

Prace przeprowadzili (w kolejności alfabetycznej):

Marek Elas, Mateusz Grzębkowski, Krzysztof Kajzer, Artur Koliński, Andrzej Różycki, Dawid Sikora, Łukasz Wardecki, Andrzej Węgrzynowicz, Bartłomiej Woźniak

Wyniki

Blaszkodziobe *Anseriformes*

Łabędź niemy *Cygnus olor*

Łącznie stwierdzono jedynie 44 os. Najwięcej 25 października – 14 os. Nie stwierdzony w listopadzie. Obserwowany pojedynczo i w grupach do 6 os. na całym badanym odcinku rzeki.

Projekt "Ochrona siedlisk kluczowych gatunków ptaków Doliny Środkowej Wisły w warunkach intensywnej presji aglomeracji warszawskiej" otrzymał dofinansowanie z instrumentu Finansowego LIFE+ Wspólnoty Europejskiej oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Geś białoczerna *Anser albifrons*

Obserwowano łącznie 40 os. podczas 2 kontroli na przełomie września i października. Dodatkowo 25 października stwierdzono przelotne stado gęsi w liczbie 30 os., ale nie zidentyfikowanych do gatunku.

Świstun *Anas penelope*

Jedna obserwacja 4 os. 5 października na 515 km.

Cyraneczka *Anas crecca*

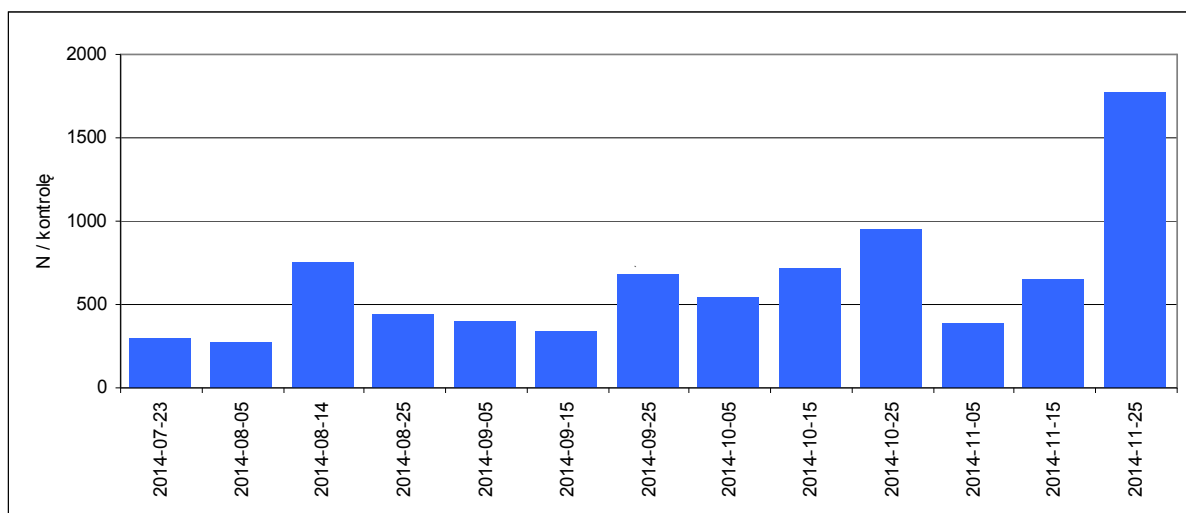
Obserwowana od sierpnia do listopada, łącznie 21 os. Najwięcej, 8 os. stwierdzono 25 listopada. Jest to wielokrotnie mniej niż w poprzednich latach (tab.2.)

Tabela 2. Liczebność cyraneczki w kolejnych latach monitoringu

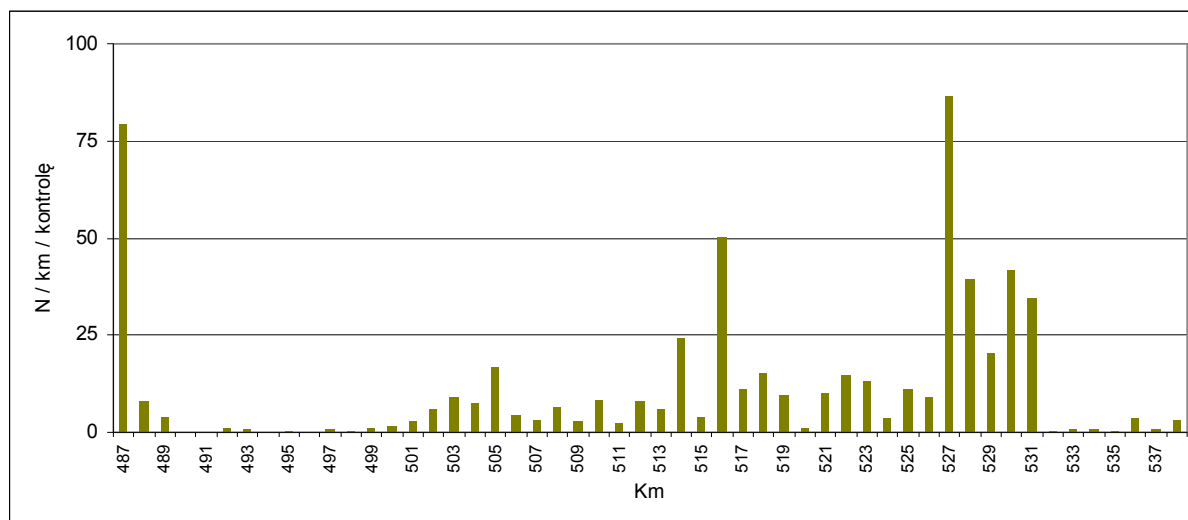
Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	1249	16	78,1
2013	208	10	20,8
2014	21	7	3,0

Krzyżówka *Anas platyrhynchos*

Obserwowana podczas wszystkich kontroli (ryc.1). Najliczniej w okresie ochłodzenia pod koniec listopada, kiedy stwierdzono 1772 os. Wyraźny wzrost liczebności świadczy o pojawieniu się ptaków z innych rejonów, prawdopodobnie z północy i ze wschodu. Najliczniej obserwowana na 487 km i 527 km (ryc.2.) W okresie lipiec-listopad 2014 r. stwierdzono średnio ponad 2 razy mniej krzyżówki niż w latach poprzednich (tab.3.).

Ryc.1. Liczebność krzyżówki w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Ryc.2. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzecze krzyżówki w okresie jesiennej migracji (lipiec-listopad) 2014 r. Średnia liczebność na kilometr na kontrolę (n=14 kontroli)

Tabela 3. Liczebność krzyżówki w kolejnych latach monitoringu

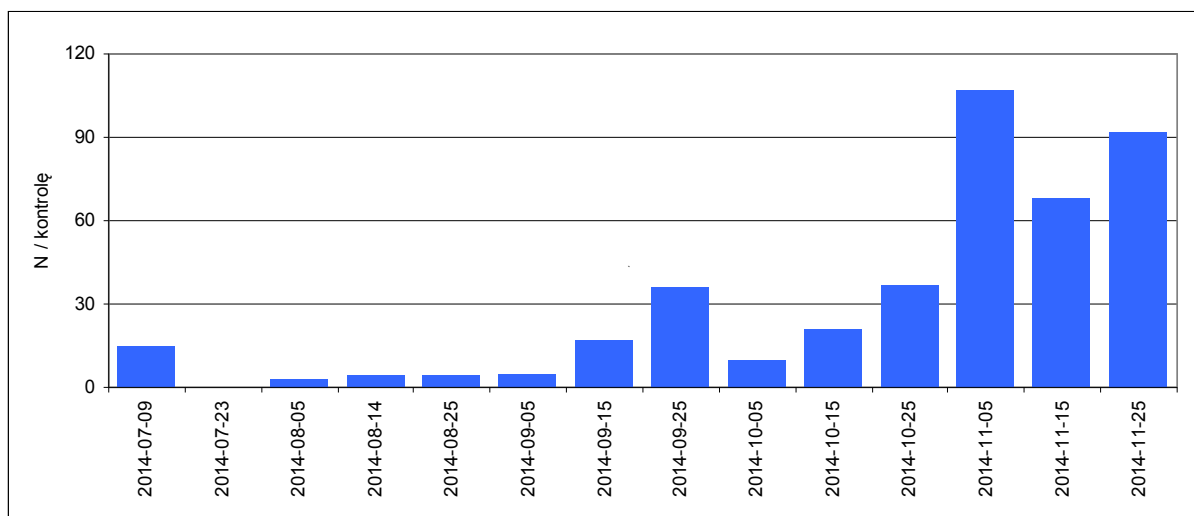
Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	25093	18	1394,1
2013	24639	17	1449,3
2014	8588	14	613,4

Gągoł *Bucephala clangula*

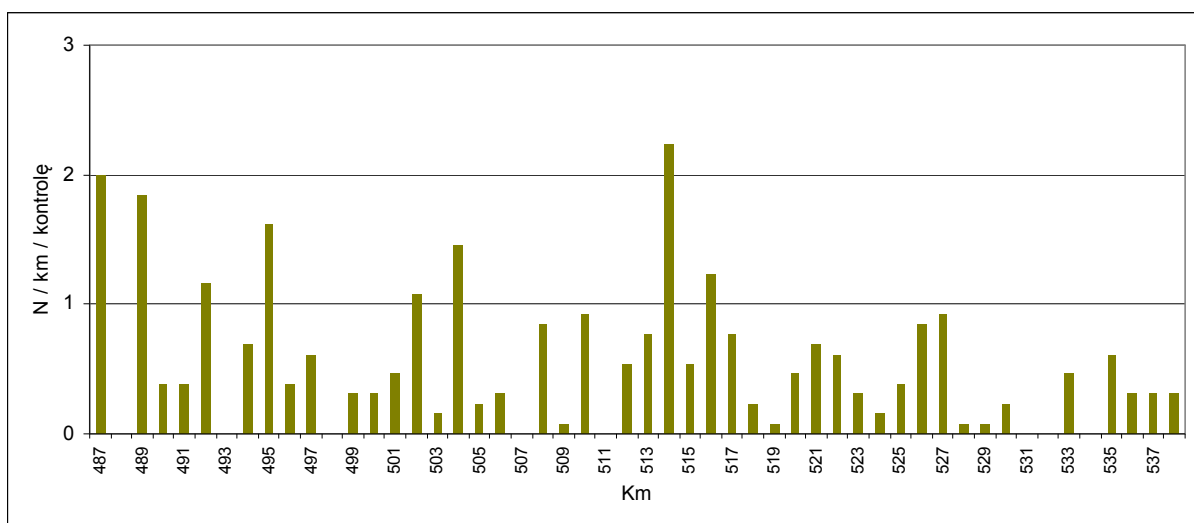
łącznie stwierdzono 67 os., z czego 47 os. podczas ostatniej listopadowej kontroli. Nieco więcej ptaków stwierdzano w południowej części badanego obszaru.

Nurogęś *Mergus merganser*

Stwierdzany na wszystkich kontrolach z wyjątkiem 23 lipca. W sierpniu i lipcu po kilka os., od października wyraźny wzrost liczebności do ponad 100 os. w listopadzie (ryc. 3.). Liczebność w 2014 r. była 2 krotnie mniejsza niż w 2013 i aż 3 krotnie mniejsza niż w 2012 (tab.4.). Mniejsze liczebności względem poprzednich lat zanotowano w całym okresie lipiec-listopad.

Ryc.3. Liczebność nurogęsia w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Ryc.4. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzecze nurogęsi w okresie jesiennej migracji (lipiec-listopad) 2014 r. Średnia liczebność na kilometr na kontrolę (n=13 kontroli)

Tabela 4. Liczebność nurogęsia w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	1279	17	75,2
2013	955	17	56,2
2014	404	13	31,1

Perkozy *Podicipediformes*

Perkozek *Tachybaptus ruficollis*

Stwierdzono 1 os. 25 sierpnia na 513 km.

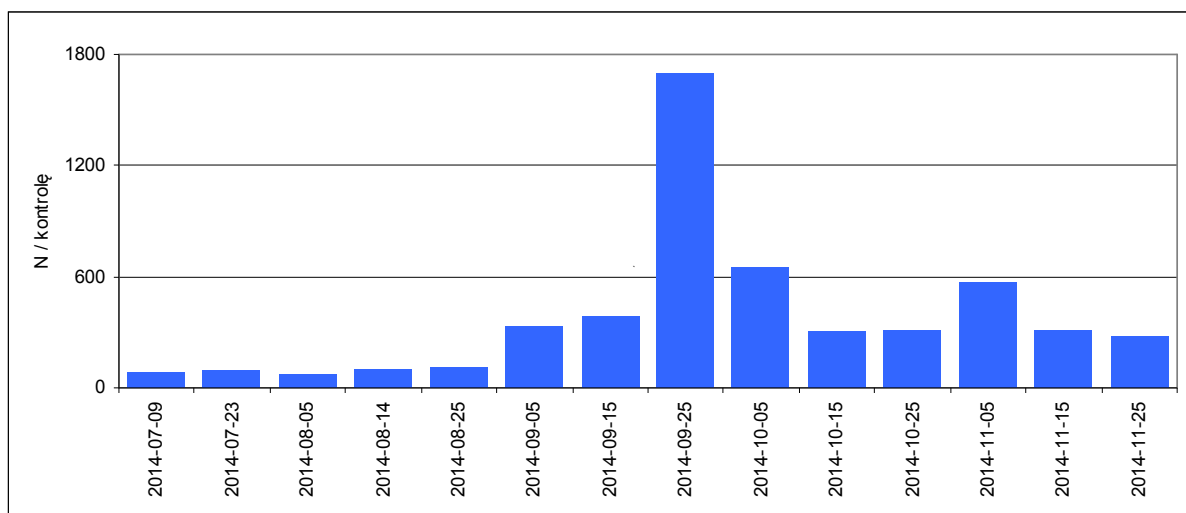
Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*

Stwierdzony lipcu, sierpniu i listopadzie. Łącznie 5 os. Jest to liczebność zbliżona do uzyskiwanej w poprzednich latach (5 os. w 2012, brak obserwacji w 2013 r.).

Pełnopłetwe *Pelecaniformes*

Kormoran *Phalacrocorax carbo*

Obserwowany przez cały okres badań, średnio 380 os. na kontrolę. Maksymalna liczebność we wrześniu (1679 os. – ryc.5.). Szczyt liczebności pod koniec września, tj. w podobnym terminie jak w poprzednich latach. Sumaryczna liczebność zbliżona do uzyskanej w 2013 r. (tab.5.), a prawie 2 krotnie mniejsza niż w 2012 r.

Ryc.5. Liczebność kormorana w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Tabela 5. Liczebność kormorana w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	12471	18	692,8
2013	5238	17	308,1
2014	5317	14	379,8

Brodzące *Ciconiiformes*

Czapla biała *Egretta alba*

Stwierdzana od lipca do listopada w łącznej liczbie 24 os. Najliczniejsza w połowie sierpnia.

Daty i miejsca obserwacji:

23 lipca – 3 os. na 497 km,

5 sierpnia – 1os. na 498 km, 1 os. na 523 km,

14 sierpnia – 6 os. na 493 km, 3 os. na 500 km, 2 os. na 501 km,

25 sierpnia – 2 os. na 502 km,

15 września – 1 os. na 530 km,

25 września – 2 os. na 502 km,

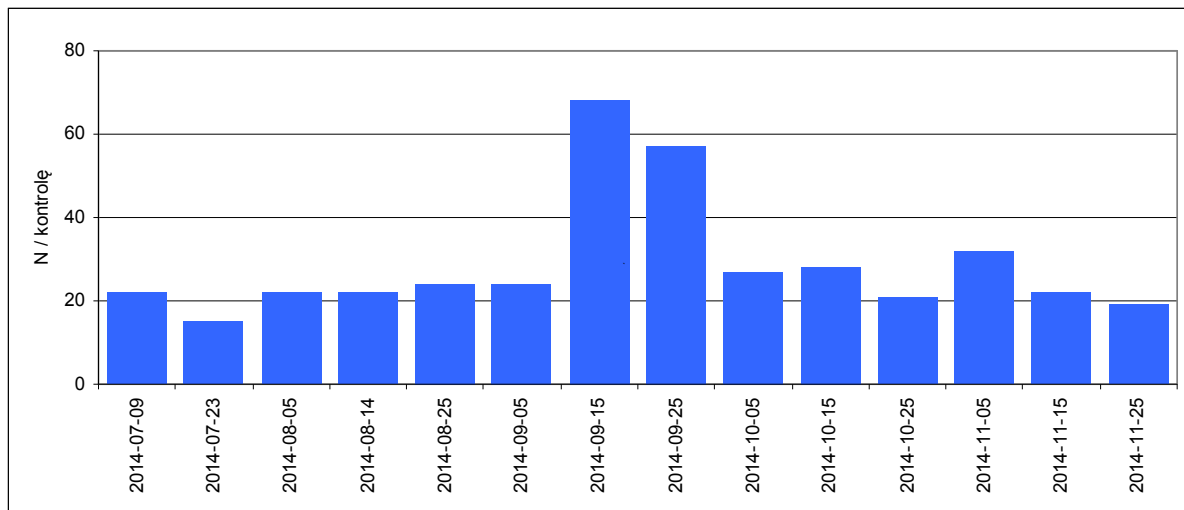
15 października – 2 os. na 527 km,

5 listopada – 1 os. na 530 km.

Czapla siwa *Ardea cinerea*

łącznie zaobserwowano 403 os. Szczyt przelotu przypadł na drugą połowę września, kiedy obserwowano 68 i 57 os. Najliczniej obserwowana na 490 i 520 km rzeki. Liczebność czapli siwej podczas jesiennej migracji spada kolejny rok z rzędu. W 2014 obserwowano dwukrotnie mniejsze zagęszczenie na kontrolę niż w 2012 r., a maksymalna uzyskana liczebność na pojedynczej kontroli spadła ze 110 os. w 2012 r. do 68 os. w 2014 r. (tab.6.)

Ryc.6. Liczebność czapli siwej w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Tabela 6. Liczebność czapli siwej w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	1116	18	62,0
2013	786	17	46,2
2014	403	14	28,8

Bocian czarny *Ciconia nigra*

Jedna obserwacja osobnika 5 sierpnia na 524 km rzeki. W poprzednich latach stwierdzano łącznie od 14 do 27 os. od lipca do września.

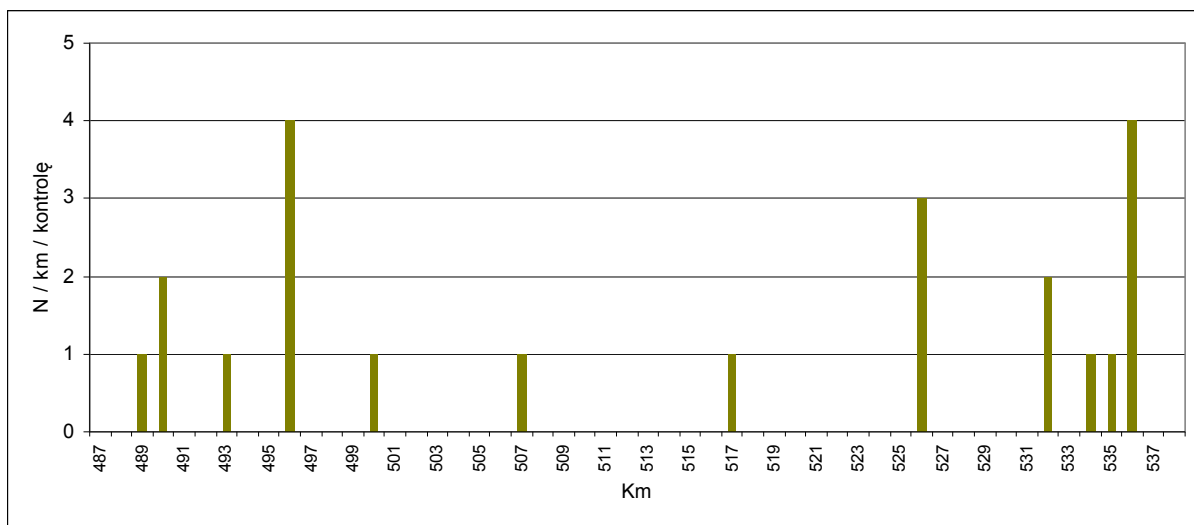
Szponiaste *Falconiformes*

Bocian biały *Ciconia ciconia*

4 krążące osobniki stwierdzono w lipcu na 537 km rzeki.

Bielik *Haliaeetus albicilla*

łącznie stwierdzono 22 os., najczęściej, po 3 lub 4 na kontrolę, w sierpniu i we wrześniu. Ptaki obserwowano na skrajnie południowych i północnych odcinkach rzeki. Najliczniej na 496 i 536 km (ryc.7.)

Ryc. 7. Preferencja bielika w wyborze miejsc przebywania na rzece. Sumaryczna liczebność w okresie lipiec-listopad (ptaki stacjonarne oraz przelatujące).

Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*

25 sierpnia obserwowano 1 osobnika na 497 km przelatującego w górę rzeki

Jastrząb *Accipiter gentilis*

Obserwowano na 7 kontrolach łącznie 16 os. Najliczniej stwierdzony 25 sierpnia i 11 października (po 4 os. na kontrolę) Najwięcej obserwacji na 490 km (łącznie 4 os. na 3 kontrolach) oraz na 533 i 535 km (po 2 os. na 2 kontrolach). Oprócz tego obserwowany na km: 489, 493, 502, 506, 528, 531, 534, 537.

Krogulec *Accipiter nissus*

Obserwowano na 11 kontrolach łącznie 22 os. Najwięcej, po 5 os. na kontrolę stwierdzono w sierpniu i we wrześniu. Najliczniej stwierdzony 15 sierpnia i 25 września, po 5 os. na kontroli. W ciągu całej jesieni najczęściej stwierdzany na km: 498, 506 (po 3 os. w okresie lipiec-listopad), oraz 489 i 494 (po 2 os.)

Myszołów *Buteo buteo*

Obserwowano podczas 12 kontroli łącznie 29 os. Najwięcej, 7 os., stwierdzono na początku listopada, w pozostałych terminach obserwowano do 4 os. Najliczniej (po 3 os.) stwierdzany na 505 i 537 km. Brak obserwacji między 510 a 521 km rzeki.

Myszołów włochaty *Buteo lagopus*

Dwie obserwacje pojedynczych osobników w 25. października i 5. listopada na 529 i 530 km rzeki.

Rybołów *Pandion haliaetus*

Obserwowany wyłącznie we wrześniu, po 2 os. 5. i 15. września. Stwierdzany na południu na 492 km, 493 km, 498 km i 502 km.

Pustułka *Falco tinnunculus*

łącznie stwierdzono 15 os., od 1 do 3 os. na kontrolę. Między 516 a 518 km stwierdzono łącznie aż 7 os. (najwięcej na 518 – 5 os.). Obserwacje dotyczą zapewne ptaków lęgowych na kominie elektrociepłowni Żerań.

Kobuz *Falco subbuteo*

Stwierdzany w sierpniu i we wrześniu, łącznie 8 os.

Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

Obserwowany w sierpniu, październiku i listopadzie pojedyncze osobniki na km: 490, 513 i 520.

Żurawiowe *Gruiformes*

Kokoszka *Gallinula chloropus*

W sierpniu stwierdzona na 510 i 514 km, łącznie 3 osobniki.

Łyska *Fulica atra*

Stwierdzono 1 os. we wrześniu na 516 km.

Żuraw *Grus grus*

Stwierdzony dwukrotnie (pojedynczy ptak oraz stado 12 os.), wyłącznie osobniki w trakcie migracji. Obserwowany we wrześniu i październiku.

Siewkowe *Charadriiformes*

Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*

Stwierdzono zaledwie 12 osobników: 7 w lipcu, 4 w sierpniu i 1 5.października (późna obserwacja). Stwierdzane na km: 493, 498, 502, 503, 531, 538. W 2014r. dokonano znacząco mniejszej liczby obserwacji sieweczek. W poprzednich latach średnia liczebność na kontrolę była kilkukrotnie wyższa, a sumaryczna liczebność nawet 10-cio krotnie wyższa (tab. 7.)

Tabela 7. Liczebność sieweczki rzecznej w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	78	8	9,8
2013	128	10	12,8
2014	12	3	4,0

Sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula*

Stwierdzona dwukrotnie, łącznie 3 os. Wszystkie we wrześniu na km: 493 i 501. W porównaniu z poprzednimi latami liczba osobników na kontrolę spadła 4-6 krotnie, a sumaryczna liczebność stanowiła nie więcej jak 3-4% uzyskanej w latach 2012-2013 (tab.8.).

Tabela 8. Liczebność sieweczki obrożnej w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	103	12	8,6
2013	74	12	6,2
2014	3	2	1,5

Siewnica *Pluvialis squatarola*

Stwierdzono 4 os. 5.października na 493 km.

Czajka *Vanellus vanellus*

Obserwowana we wrześniu i październiku, łącznie 107 os. Największe stado stwierdzono liczące 88 os. stwierdzono 15. września na 489 km Wszystkie obserwacji dokonano na 487 lub 489 km. Zaobserwowano kilkunastokrotnie mniej ptaków niż w poprzednich latach. Czajki stwierdzono na zaledwie 3 z 14 kontroli, podczas gdy w latach 2012 i 2013 obserwowano odpowiednio na 13 z 18 kontroli oraz na 16 z 17 kontroli w danym roku. Średnia liczebność na kontrolę także znacząco spadła (tab.9.)

Tabela 9. Liczebność czajki w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	1685	13	129,6
2013	1275	16	79,7
2014	107	3	35,6

Biegus mały *Calidris temminckii*

Stwierdzono jednego osobnika 5. sierpnia na 497 km,.

Biegus zmienny *Calidris alpina*

Zaobserwowano łącznie 19 os.,: 5 sierpnia 10 os., 25 sierpnia 6 os., 15 września 3 os. Ptaki obserwowano na km: 489, 490 492, 525 i 536. Największe stado liczące 8 os. zaobserwowano na 536 km 5 sierpnia.

Batalion *Philomachus pugnax*

Obserwowano jedynie jedno stado liczące 6 os. 25 sierpnia na 489 km.

Kulik wielki *Numenius arquata*

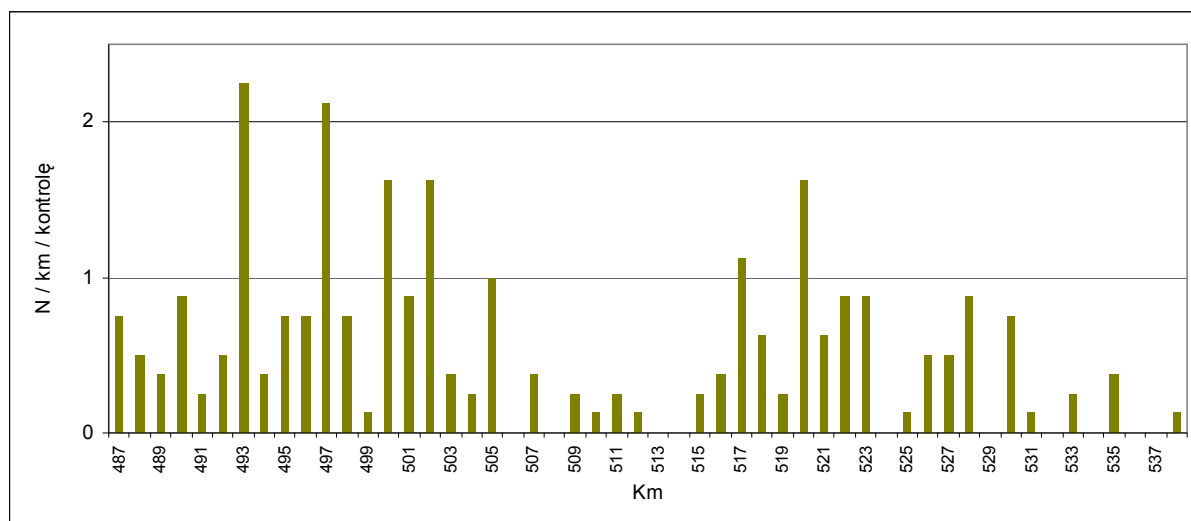
Obserwowano pojedyncze osobniki 5. września na km 489 i 501.

Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*

łącznie stwierdzono 220 os. Obserwowane do końca września. Najliczniejszy w lipcu (64 i 46 os), najmniej liczny we wrześniu (16; 9; 2 os.). Zdecydowanie liczniejszy w południowej części odcinka (do 502 km) (ryc. 8.). Znacznie mniej liczny niż w poprzednich latach. Średnia liczebność na kontrolę 2 lub nawet 3 krotnie mniejsza niż w latach 2012-2013(tab.10.).

Tabela 10. Liczebność brodzca piskliwego w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	854	16	53,4
2013	794	11	72,2
2014	220	8	27,5

Ryc.8. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzece brodzca piskliwego w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kilometr na kontrolę (n=8 kontroli)

Samotnik *Tringa ochropus*

Obserwowano jedynie 4 os., 3 w lipcu i pojedynczego os. we wrześniu. Wielokrotnie mniej liczny niż w latach ubiegłych (tab.11.)

Tabela 11. Liczebność samotnika w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	132	14	9,4
2013	62	7	8,9
2014	4	3	1,3

Brodziczek śniady *Tringa erythropus*

Dwa pojedyncze osobniki obserwowano w sierpniu. We wszystkich latach obserwowany nielicznie, jednak zawsze w większej liczbie niż w 2014 r.

Kwokacz *Tringa nebularna*

Od lipca do września zaobserwowano 21 os. Kilkukrotnie mniej liczny niż w latach 2012-2013 (tab.12.)

Tabela 12. Liczebność kwokacza w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	292	13	22,5
2013	238	13	18,3
2014	21	5	4,2

Łączak *Tringa glareola*

Stwierdzany sierpniu i wrześniu, łącznie 12 os. Wielokrotnie mniej liczny niż w 2012 r. Względem 2013 r. spadek średniej liczby ptaków na kontrolę o ok. 50% (tab.13.)

Tabela 13. Liczebność łączaka w kolejnych latach monitoringu

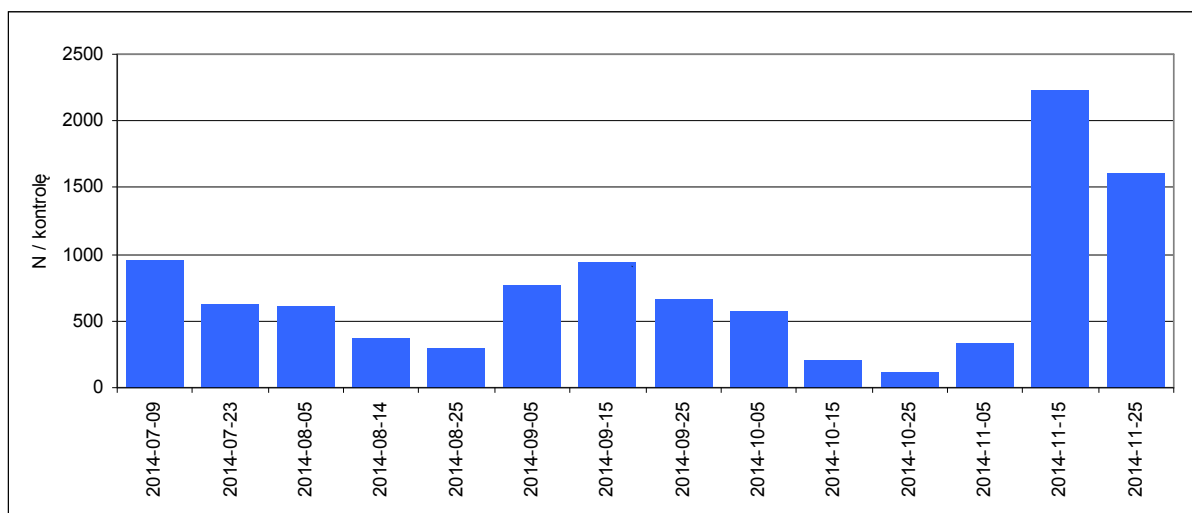
Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	326	9	36,2
2013	66	7	9,4
2014	12	2	6,0

Wydrzyk ostrosterny *Stercorarius parasiticus*

Pojedynczego osobnika obserwowano 5 sierpnia na 504 km. Jest to pierwsza obserwacja tego gatunku podczas prowadzonych prac w ramach projektu.

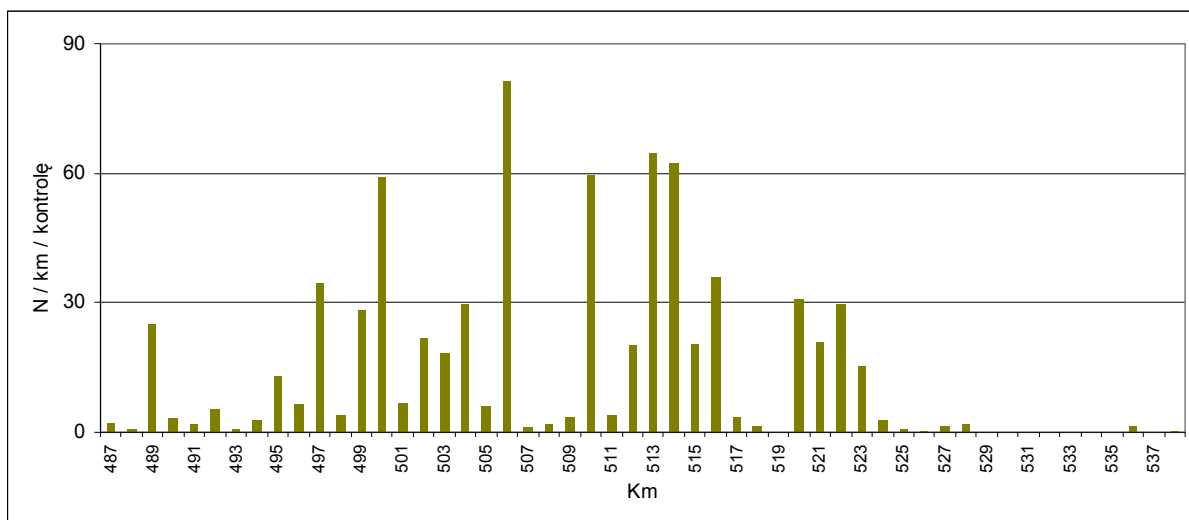
Śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*

Najliczniejsza z obserwowanych mew. Od lipca do listopada stwierdzono 10 303 os. W okresie lipiec-sierpień najliczniejsza na początku lipca w trakcie dyspersji połęgowej. Najwięcej ptaków obserwowano w listopadzie (ryc. 9). Średnia liczebność na kontrolę ok. 20% niższa niż w latach 2012-2013 (tab.14.). Najliczniej obserwowana na obszarze kolonii lęgowej na 500 km., na 506 km (piaszczyste odsypisko przy prawym brzegu) oraz w śródmieściu (ryc.10). Preferencje w wyborze miejsc przebywania na rzece nie odbiegają od wyników uzyskanych w poprzednich latach.

Ryc.9. Liczebność śmieszki w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

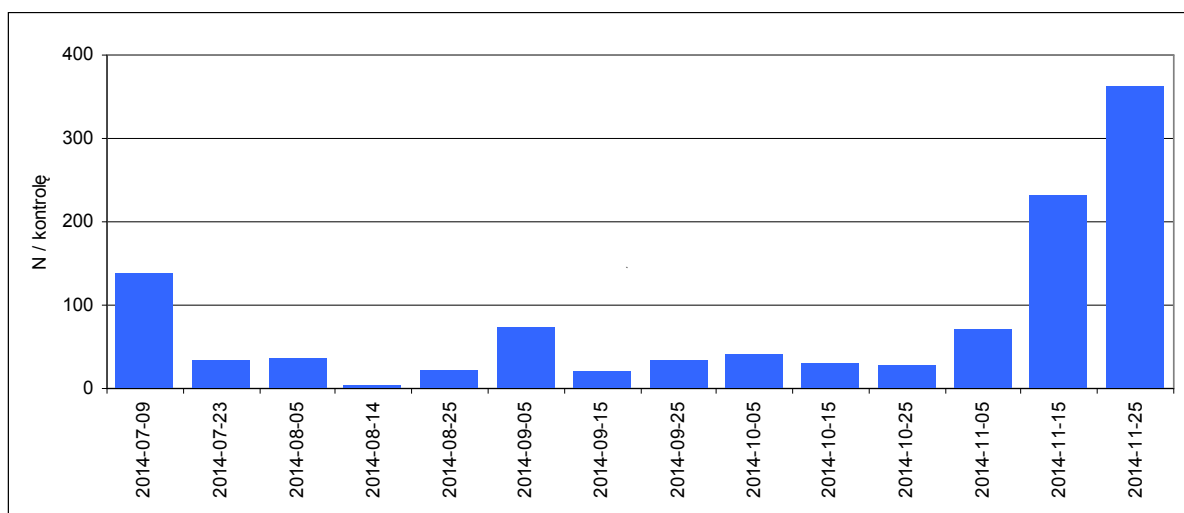
Ryc.10. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzece śmieszki w okresie jesiennej migracji 2014 r. (lipiec-listopad). Średnia liczebność na kilometr na kontrolę.

Tabela 14. Liczebność śmieszki w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	16401	18	911,2
2013	15311	17	900,6
2014	10303	14	735,9

Mewa siwa *Larus canus*

łącznie stwierdzono 1134 os. Od listopada wyraźnie liczniejsza, prawdopodobnie w związku z pojawieniem się na Wiśle ptaków z populacji północnych (ryc.11.). Średnia liczebność na kontrolę zbliżona do tej uzyskanej w 2013 r. i o 40% wyższa niż w 2012 (tab.15.).

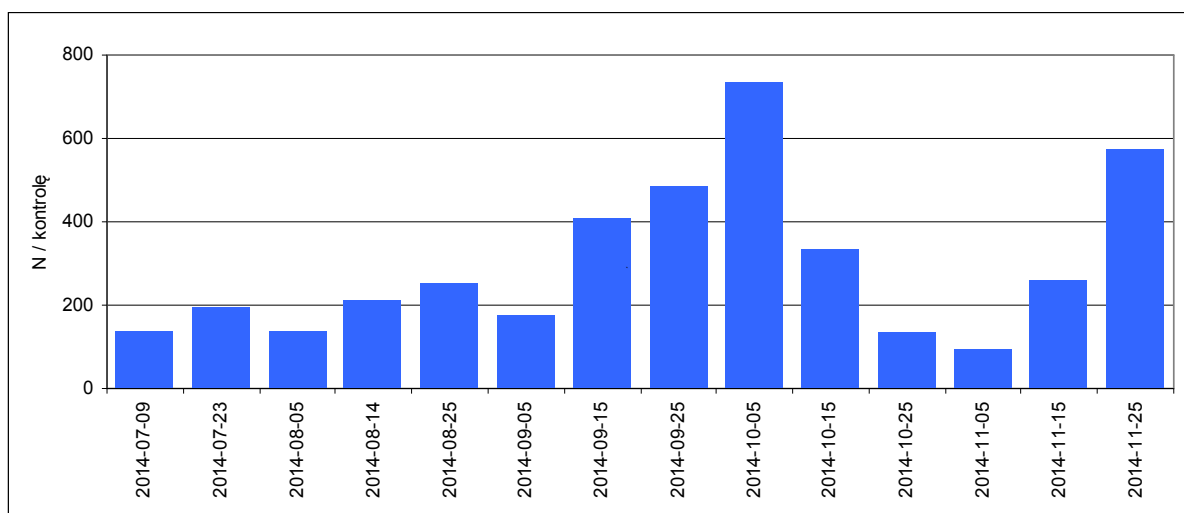
Ryc.11. Liczebność mewa siwej w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Tabela 15. Liczebność mewa siwej w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	915	18	50,8
2013	1257	17	73,9
2014	1134	14	81,0

Mewy z grupy mew srebrzystych *Larus argentatus sensu lato*

Stwierdzono 4147 os. W przeciwieństwie do pozostałych gatunków mew, najliczniej obserwowana w październiku. Od początku listopada obserwowano kolejny wzrost liczebności, który nie osiągnął jednak poziomu z października (ryc.12.). Średnia liczebność nieco mniejsza o 15-20% niż w latach 2012-2013.

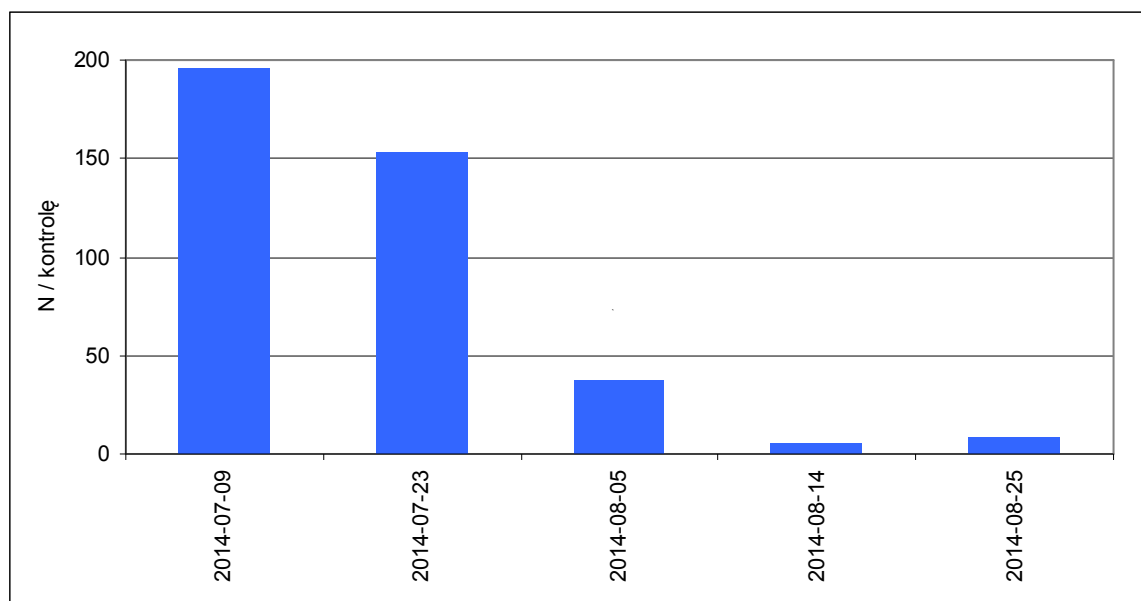
Ryc.12. Liczebność mew z grupy mew srebrzystych w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Mewa siodłata *Larus marinus*

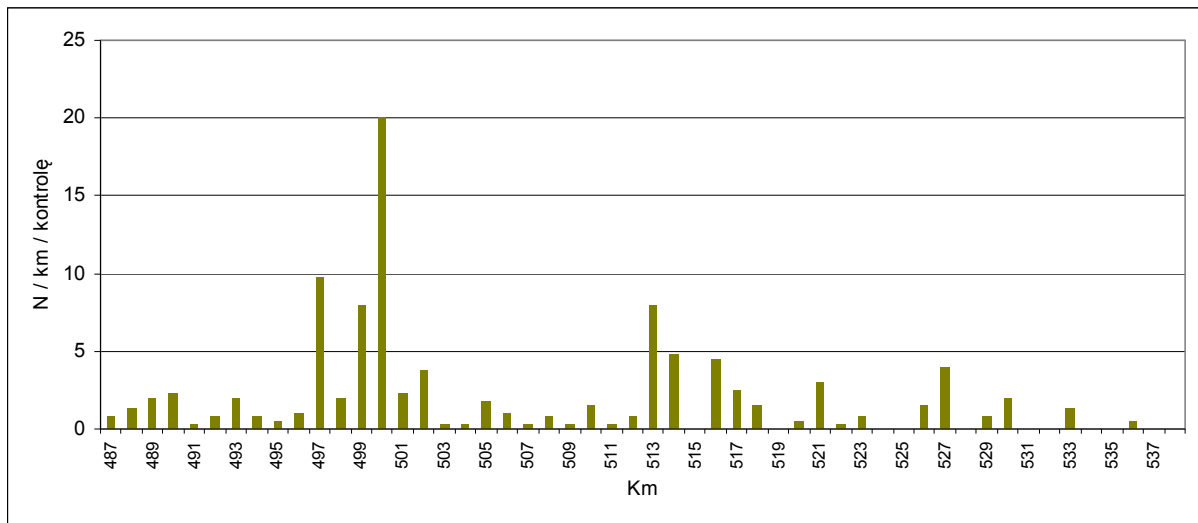
W październiku i listopadzie obserwowano łącznie 8 os.

Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*

Stwierdzana do końca sierpnia w liczbie od prawie 200 do kilku osobników(ryc.13.). Najliczniej obserwowana w okolicy wyspy na 500 km. Mniej licznie stwierdzana na całym odcinku, także w śródmieściu (ryc. 14.). Zmiana liczebności w latach 2012-2014 bez wyraźnego trendu (tab.16)

Ryc.13. Liczebność rybitwy rzecznej w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

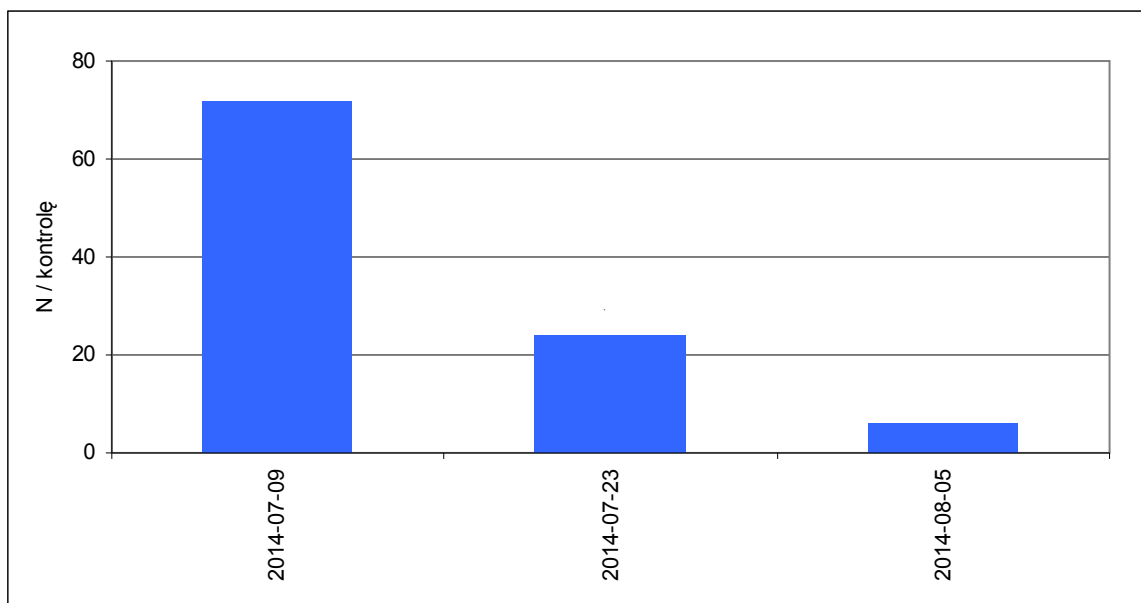
Ryc.14. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzece rybitwy rzecznej w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kilometr na kontrolę.

Tabela 16. Liczebność rybitwy rzecznej w kolejnych latach monitoringu

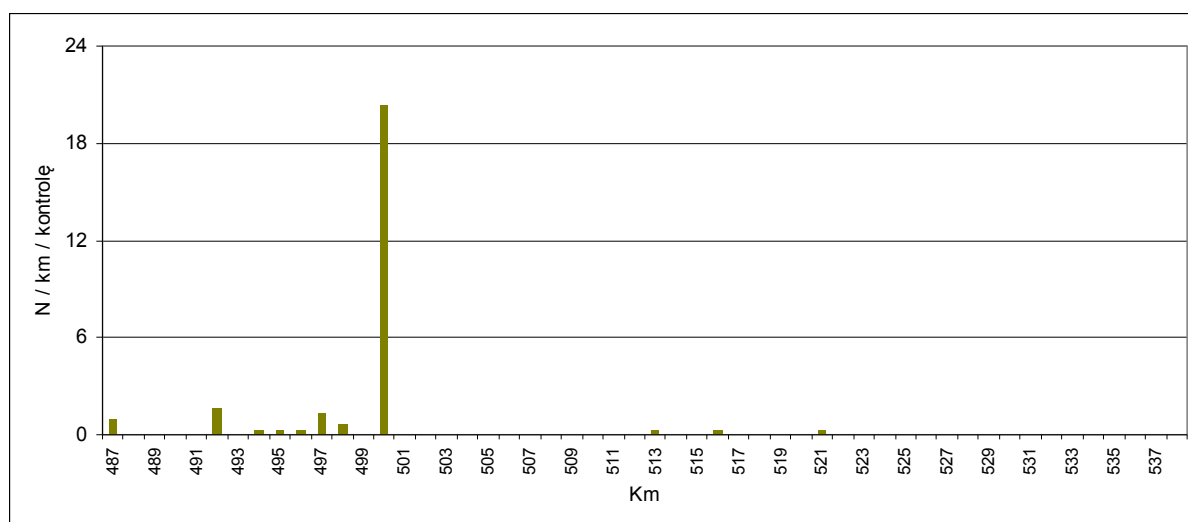
Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	863	8	107,9
2013	553	8	69,1
2014	400	5	80,0

Rybitwa białoczarna *Sternula albifrons*

Obserwowana jedynie podczas 3 kontroli w łącznej liczbie 102 os. (ryc. 15.). Najliczniejsza w lipcu. Średnia liczebność na kontrolę najwyższa spośród dotychczas notowanych (tab.17.), chociaż w 2013 r. ostatnie osobniki obserwowano 20 dni później niż w sezonie jesiennym 2014. Najliczniej obserwowana na kolonii lęgowej na początku lipca (ryc. 16.).

Ryc.15. Liczebność rybitwy białoczelnej w kolejnych kontrolach w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kontrolę.

Ryc.16. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzece rybitwy białoczelnej w okresie jesiennej migracji 2014 r. Średnia liczebność na kilometr na kontrolę.

Tabela 17. Liczebność rybitwy rzecznej w kolejnych latach monitoringu

Rok	Liczebność	Liczba kontroli z obserwacjami gatunku	Średnia liczebność/kontrolę
2012	173	6	28,8
2013	86	7	12,3
2014	102	3	34,0

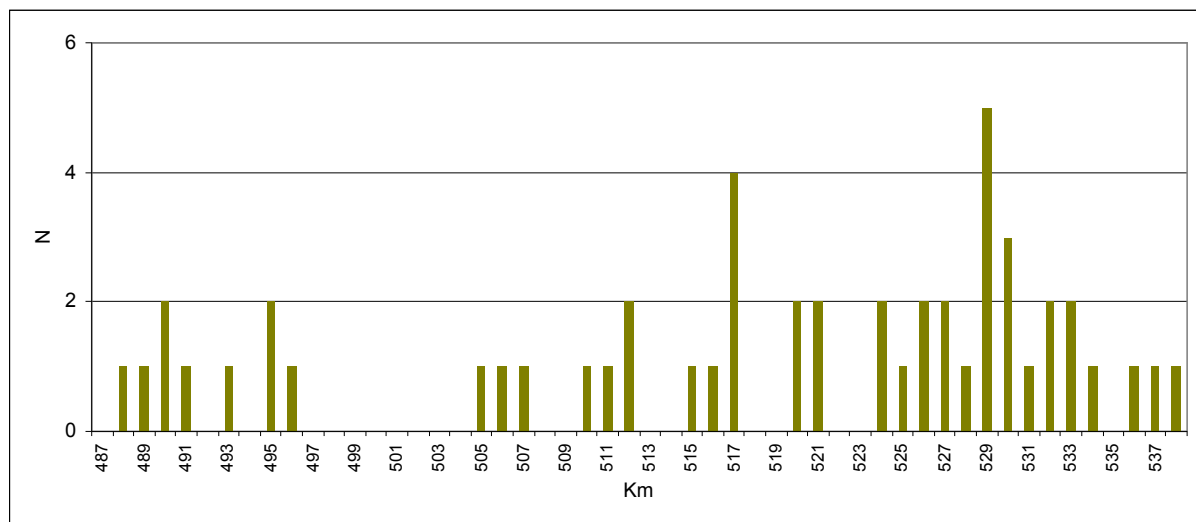
Rybitwa czarna *Chlidonias niger*

7 września obserwowano 4 osobniki. Osiągnięta liczebność jest wielokrotnie niższa niż ubiegłych latach. Rybitwy białoskrzydłej ani białowąsiej nie stwierdzono podczas monitoringu.

Kraskowe Coraciiformes

Zimorodek *Albedo atthis*

Obserwowany na każdej kontroli, łącznie 51 os. Najwięcej, 7 os., stwierdzono 25. sierpnia. Uzyskana liczebność nie odbiegała od tej stwierdzonej w latach 2012-2013. Miejsca obserwacji przedstawiono na wykresie (ryc.17)

Ryc.17. Preferencje w wyborze miejsca przebywania na rzece zimorodka w okresie jesiennej migracji 2014 r. Sumaryczna liczebność na kilometr w okresie lipiec-listopad.

PODSUMOWANIE

W sezonie jesiennej migracji 2014 r. obserwowano bardzo silny spadek liczebności wielu gatunków ptaków. Przede wszystkim spadek dotyczył blaszkodziobych – zarazem najliczniejszej krzyżówki, nurogęsia, jak i cyraneczki. Dla większości gatunków z tej grupy najlepszy okazał się do tej pory rok 2012. Z kolei na jesieni 2014 niektórych gatunków, jak np. cyranka, płaskonos, krakwa czy rożeniec w ogóle nie stwierdzono. Zmniejszenie liczebności blaszkodziobych może potencjalnie wiązać się z zamknięciem kolektorów na terenie Warszawy.

Również siewkowce Charadrii były w 2014 roku wielokrotnie mniej liczne niż w poprzednich sezonach. Dla wszystkich stwierdzonych gatunków liczebności w 2014 r. były kilkakrotnie niższe niż w latach 2012-2013, a niektórych gatunków w ogóle nie stwierdzono. Spadek liczebności dotyczył także gatunków zazwyczaj najliczniejszych, jak czajka, sieweczka rzeczna czy brodziec piskliwy.

Gatunkami których liczebność utrzymywała się na podobnym poziomie jak w latach 2012-2013 były mewy oraz niektóre rybitwy. Jednak kilku gatunków obserwowanych w poprzednich latach, jak np. rybitwa wielkodzioba, czy zazwyczaj liczniejsze rybitwy białoskrzydłe, nie stwierdzono.

Za mniejszą liczebność siewkowców może być częściowo odpowiedzialny wyższy poziom wody w rzece niż w poprzednich sezonach. Jednak z pewnością nie można tym tłumaczyć bardzo niskich liczebności blaszkodziobych. Dalsze prace w kolejnych sezonach pomogą ustalić, czy tak znaczne wahania liczebności w okresie jesiennej migracji wielu gatunków ptaków są stałą cechą Doliny Środkowej Wisły, czy mamy do czynienia ze zmianami w obrębie badanego obszaru, czy też może mniejsze liczebności są związane z sytuacją na lęgowiskach poza badanym terenem.